

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 575/2012-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., D., zastúpenej spoločnosťou F., s. r. o., Advokátska kancelária, L., v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. I. F., PhD., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 25 Cb 5/2012-293 z 23. augusta 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2012 doručená sťažnosť spoločnosti M., s. r. o., D. (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 25 Cb 5/2012-293 z 23. augusta 2012.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ vystupuje ako žalobca v konaní o náhradu škody v sume 10 406 329,09 € s príslušenstvom vedenom okresným súdom pod sp. zn. 25 Cb 5/2012 proti S., B. (ďalej len „odporca“ alebo „žalovaný“). Škoda mala sťažovateľovi vzniknúť v dôsledku neoprávneného vypovedania zmluvy o úvere zo strany odporcu.

Na návrh odporcu okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka č. k. 25 Cb 5/2012-244 z 18. apríla 2012 uložil sťažovateľovi i odporcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania každému v sume 520 316,46 € na účet okresného súdu. Okresný súd dospel k záveru o splnení všetkých zákonných podmienok podľa § 141a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) na uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy konania. V tejto súvislosti okresný súd konštatoval, že *„u žalobcu ani u žalovaného nie sú splnené podmienky pre oslobodenie od súdnych poplatkov“*.

Proti uvedenému uzneseniu sťažovateľ podal odvolanie podľa § 374 ods. 4 OSP, v ktorom tvrdil, že skutočnosť, či u sťažovateľa sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, bol okresný súd *„povinný pred vydaním napadnutého uznesenia skúmať. Až následne, po vykonaní dokazovania na skutočnosť, či u navrhovateľa sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, mal súd rozhodnúť o návrhu žalovaného na zloženie preddavku... Zároveň tým, že súd prvého stupňa návrh žalovaného doručený súdu dňa 04.04.2012 nepredložil žalobcovi na vyjadrenie, odňal tak žalobcovi možnosť konať o tomto návrhu a skutkovo a právne argumentovať k tomu, či tu sú splnené podmienky na zloženie preddavku alebo nie.“*. Sťažovateľ v tejto súvislosti formuloval názor, že splňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože uňho *„bola uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 2R 13/2010 zo dňa 7.9.2011 ukončená reštrukturalizácia, pričom v súčasnosti u žalobcu nie sú žiadne zvyšné majetkové zdroje potrebné a zaplatenie súdnych poplatkov a na uplatňovanie svojich oprávnených nárokov. Žalobca má k dispozícii len peňažné prostriedky potrebné na nevyhnutný chod podniku*

a na uspokojovanie veriteľov po skončení reštrukturalizácie. Žalobca je toho názoru, že o nároku na oslobodenie od súdnych poplatkov je potrebné rozhodovať vždy s prihliadnutím na osobu toho-ktorého účastníka, ale aj okolnosti veci a výšku uplatňovaného nároku. Je potrebné uviesť, že práve žalovaný svojím konaním spôsobil úpadok žalobcu tým, že porušil svoje zmluvné povinnosti zo zmluvy o úvere. Žalovaný po dobu dlhšiu ako päť mesiacov neplnil svoje povinnosti, ktoré mu vyplývali zo zmluvy o úvere a žalobcovi ani nedal výpoveď zo zmluvy o úvere, ale nechal žalobcu zahájiť výstavbu Hotela a hotelového komplexu... a pokračovať v jej realizácii. Žalovaný v priebehu výstavby... zisťoval rozsah vykonanej výstavby, pričom ku dňu podania výpovede zo strany žalovaného boli v rámci vykonanej výstavby prefinancované peňažné prostriedky takmer vo výške 1.650.000,00 eur... Aj na zaplatenie súdneho poplatku za žalobu si žalobca bol nútený požičať od tretích subjektov, pretože nemienil narušiť uspokojovanie veriteľov podľa schváleného reštrukturalizačného plánu. Akékoľvek ďalšie súdne poplatky, či preddavky na trovy, by žalobcovi znemožnili uspokojovanie svojich veriteľov a spôsobili by jeho úpadok, čo však nemôže byť na ujmu ním uplatňovaných nárokov v občianskych súdnych konaniach. Sú tu teda okolnosti veci, ktoré odôvodňujú oslobodenie od súdnych poplatkov žalobcu v celom rozsahu.“.

Sťažovateľ napokon navrhol okresnému súdu i prerušenie konania a podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy ústavnému súdu, pretože ustanovenia § 141a a § 372t OSP „predstavujú neprípustný zásah do práva účastníka na spravodlivé prejednanie veci súdom a zároveň je ustanovenie § 372t O. s. p. aj retroaktívne“.

Okresný súd v dôsledku odvolania sťažovateľa podaného podľa § 374 ods. 4 OSP opätovne rozhodol uznesením č. k. 25 Cb 5/2012-293 z 23. augusta 2012, ktorým uložil sťažovateľovi i odporcovi zložiť preddavok na trovy konania v sume 520 316,46 € na účet okresného súdu. V relácii k oslobodeniu sťažovateľa od súdnych poplatkov okresný súd najprv konštatoval, že sťažovateľ „pred zaplatením súdneho poplatku návrh na oslobodenie od súdneho poplatku nepodal“, a následne k legálnemu pojmu „pomery účastníka“ (§ 138 ods. 1 OSP) uviedol, že „bezpochyby... musí ísť u žiadateľa, ktorým je právnická osoba o pomery majetkové, ktoré odôvodňujú záver, že poplatník celkom alebo sčasti nemôže splniť poplatkovú povinnosť alebo že jej splnenie nemožno od neho spravodlivo žiadať“.

Žalobcu ako právnickú osobu nemožno však podrobiť rovnakému merítku ako sociálne slabú fyzickú osobu, jeho pomery by preto odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov len, ak by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodu vyššej moci, napr. vzhľadom na nepredvídateľné okolnosti, ktoré nemajú pôvod v podnikaní. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je pohľadávka – náhrada škody, ktorá súvisí s podnikateľskou činnosťou žalobcu. Nepriaznivá hospodárska situácia žalovaného (správne malo byť žalobcu, pozn.) je dôsledkom skutočnosti, ktoré majú pôvod v podnikaní a s podnikaním nevyhnutne súvisia. Ak by nepriaznivá hospodárska situácia ako dôsledok podnikania bola dôvodom pre oslobodenie od súdnych poplatkov, znamenalo by to prenesenie časti rizika, ktoré je spojené s podnikaním na štát. Nemožno prenášať dôsledky podnikateľského rizika formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát; takto by totiž boli neúspešní podnikatelia zvýhodňovaní voči podnikateľom úspešným.“. Tento názor okresný súd zaujal aj napriek tomu, že z podkladov predložených sťažovateľom „je zrejmé, že pasíva prevládajú nad aktívami“.

V závere odôvodnenia svojho uznesenia okresný súd zdôraznil, že „úlohou súdu pri rozhodovaní o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O. s. p. je posudzovať len to, či sú u žalobcu splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov v plnom rozsahu a nie aj to, či sú u neho splnené predpoklady na úhradu preddavku na trovy konania, ktorého výška na rozdiel od súdneho poplatku nie je ohraničená a teda môže byť niekoľkonásobne vyššia, ako je horná hranica súdneho poplatku“.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ znovu zdôraznil svoju ťaživú finančnú situáciu vyvolanú práve protiprávnym vypovedaním zmluvy o úvere odporcom. Preto by podľa jeho názoru „bolo odopretím práva na prístup k súdu a na spravodlivé prejednanie veci súdom, ak by vzhľadom na stav v ktorom sa sťažovateľ v súčasnosti nachádza a výšku uplatňovaného nároku, bol povinný zložiť preddavok na trovy konania“. Sťažovateľ „nerozporuje skutočnosť, že ten, kto sa chce domáhať ochrany svojho práva na súde, by mal mať finančné prostriedky na úhradu súdnych poplatkov spojených s vedením súdneho konania. Sťažovateľ má ale za to, že táto zásada neplatí bezvýnimočne. Na súd má právo obrátiť sa aj ten subjekt, ktorý nemá dostatočné finančné prostriedky

na úhradu súdnych poplatkov, a preto využije zákonom danú možnosť podania návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov. Tým je dané ústavné právo zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o možnosti každého domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Otázkou dôvodnosti návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov je preto potrebné skúmať zvlášť citlivo zo všetkých aspektov, nielen z hľadiska dostatku či nedostatku finančných prostriedkov, resp. či účastník je alebo nie je podnikateľským subjektom.“. Sťažovateľ s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 3 Obo 95/2009 uvádza, že „určujúcim kritériom, na základe ktorého súd rozhoduje o oslobodení od súdneho poplatku, je teda či objektívna neschopnosť účastníka zaplatiť súdny poplatok v stanovenej výške existuje“. Podľa sťažovateľa „rozlišovanie subjektov na podnikateľské a nepodnikateľské zo strany súdu je takou interpretáciou ust. § 138 O. s. p., ktorá nemá oporu nielenže v jazykovom výklade tohto zákonného ustanovenia, ale zásadne odporuje zásade rovnosti účastníkov občianskeho súdneho konania...“.

Sťažovateľ okresnému súdu vytýka, že nezohľadnil všetky skutkové okolnosti významné z hľadiska prípadného oslobodenia od súdnych poplatkov. Právnu reguláciu preddavku na trovy konania je podľa sťažovateľa potrebné interpretovať tak, „aby vyrubenie preddavku na trovy konania zo strany súdu nekládlo sťažovateľovi neprimerané prekážky prístupu na súd. Z tohto dôvodu by mala byť výška preddavku na trovy konania racionálne odôvodnená od typovej zložitosti, závažnosti konania alebo úkonov, ktoré je potrebné vykonať na zabezpečenie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov konania.“. Sťažovateľ poukazuje i cituje nález ústavného súdu zo 6. júna 2012 vo veci sp. zn. I. ÚS 112/2012, v ktorom ústavný súd okrem iného na podklade ústavného princípu proporcionality pri obmedzovaní základných práv a slobôd uviedol, že uložením povinnosti zložiť preddavok na trovy konania (okrem zaplatenia maximálneho súdneho poplatku) vo výške, ktorá niekoľkonásobne prevyšuje odmenu za jeden úkon právnej pomoci, dochádza k svojvoľnému obmedzeniu práva sťažovateľa na prístup k súdu. Sťažovateľ k tomu uvádza, že suma uloženého preddavku na trovy konania „zodpovedá zhruba odmene za 24 úkonov právnej pomoci“.

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti meritórne nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Okresného súdu Bratislava III v Bratislave č. k. 25Cb/5/2012-293 zo dňa 23.08.2012, boli porušené základné práva sťažovateľa obchodnej spoločnosti M., s. r. o., so sídlom D., zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu B., podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb.).

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Okresného súdu Bratislava III v Bratislave č. k. 25Cb/5/2012-293 zo dňa 23.08.2012 a vec vracia Okresnému súdu Bratislava III v Bratislave na nové konanie a rozhodnutie.“

Sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje aj dočasné opatrenie spočívajúce v odklade vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym

režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Dôvodom odmietnutia návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ

namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ predniesol voči napadnutému uzneseniu okresného súdu dve zásadné námietky. Prvá sa zakladá na tvrdení o nedostatočnej pozornosti venovanej okresným súdom otázke splnenia jednej zo zákonných podmienok na aplikáciu § 141a OSP, ktorou je danosť oslobodenia navrhovateľa od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Druhou námietkou je konfrontácia sumy uloženého preddavku na trovy konania s ústavným princípom primeranosti (proporcionality) obmedzovania základných práv a slobôd.

1. K prvej námietke ústavný súd odkazuje na svoju stabilnú rozhodovaciu prax, podľa ktorej skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05, II. ÚS 127/07).

Podľa § 141a ods. 1 OSP navrhovateľovi, u ktorého nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 v celom rozsahu a ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, súd na návrh odporcu uloží, aby v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložil preddavok na trovy konania. Na zloženie preddavku podľa prvej vety vyzve súd súčasne s uložením povinnosti navrhovateľovi v rovnakej lehote aj odporcu. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemá účastník, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví.

Podľa § 141a ods. 2 OSP výška preddavku podľa odseku 1 je päť percent z peňažnej sumy uplatňovanej navrhovateľom, pričom na príslušenstvo sa neprihliada.

Pre závery okresného súdu o spornej podmienke splnenia predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov bolo rozhodujúce zistenie, že sťažovateľ súdny poplatok za podanú žalobu zaplatil a o oslobodenie od súdneho poplatku pred jeho zaplatením nepožiadaval. Okrem toho bol okresný súd toho názoru, že u sťažovateľa ako podnikateľského subjektu sú jeho finančné ťažkosti výsledkom podnikateľského rizika, čo nemožno zohľadňovať pri posudzovaní splnenia predpokladov na oslobodenie od súdneho poplatku.

Zaplatenie súdneho poplatku za súčasnej absencie žiadosti sťažovateľa o oslobodenie do súdnych poplatkov odôvodňuje podľa názoru ústavného súdu záver, že u sťažovateľa neboli splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Uvedené dve právne skutočnosti, ktorými sťažovateľ prejavil svoju vôľu, dokazujú nesplnenie predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov. Zdôrazniť je pritom vhodné, že súd konajúci o návrhu odporcu na uloženie povinnosti navrhovateľovi zaplatiť preddavok na trovy konania môže tento návrh zamietnuť len v prípade, ak sú u navrhovateľa dané predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu, nie iba čiastočne. Sťažovateľova argumentácia, že na zaplatenie súdneho poplatku ešte finančné prostriedky mal, ale žiadne ďalšie preddavky a poplatky už nie je schopný zaplatiť bez rizikového zadlženia, je preto irelevantná.

Z uvedených dôvodov právny názor okresného súdu argumentačne posilnený aj poukazom na podnikateľský charakter činnosti sťažovateľa – právnickej osoby, z ktorej súdny spor vznikol, nesignalizuje arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť, ktoré by po meritórnom prejednaní sťažnosti mohli viesť k záveru o porušení označených sťažovateľových práv.

2. Druhá námietka sťažovateľa sa týkala tvrdenej neprimeranosti uloženej sumy preddavku na trovy konania.

Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom

konaní (II. ÚS 122/05). A contrario, ak všeobecný súd koná v rozpore s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v súdnom konaní, môže dôjsť k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie.

O ústavne významnej neprimeranosti pri právno-aplikačnej činnosti možno uvažovať len vtedy, ak aplikovaná právna norma dáva konajúcemu orgánu verejnej moci priestor na úvahu pri skúmaní splnenia podmienok hypotézy, dispozície alebo sankcie. Naopak, ak konajúci orgán verejnej moci nemá právnou normou vytvorený žiaden diskrečný priestor a pri zistení splnenia podmienok jej hypotézy je povinný vyvodit' jediný možný právny následok, potom možno hovoriť už len o neproporcionalite právnej úpravy tvoriacej právny základ na konanie orgánu verejnej moci, a nie o neproporcionalite aplikácie práva.

Ak súd konajúci o návrhu na uloženie povinnosti navrhovateľovi zaplatiť preddavok na trovy konania zistí, že zákonné podmienky podľa § 141a ods. 1 OSP splnené boli, potom nemá priestor na úvahu o tom, v akej sume preddavok na trovy konania navrhovateľovi uloží. Podľa odseku 2 toho istého ustanovenia je povinný navrhovateľovi predpísať preddavok na trovy konania v sume päť percent z peňažnej sumy uplatňovanej navrhovateľom. Zákon konajúcemu súdu neumožňuje moderovať sumu preddavku, a to ani prostredníctvom prípadného skutkového záveru o danosti predpokladov na čiastočné oslobodenie od súdnych poplatkov (tým by mohlo dôjsť k zníženiu sumy preddavku na trovy konania), pretože *conditio sone qua non* pre pozitívne rozhodnutie o návrhu na zloženie preddavku na trovy konania je zistenie, že u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu.

Sťažovateľ atakujúci sumu uloženého preddavku na trovy konania takto vo svojej podstate namieta neprimeranosť zákonnej právnej regulácie preddavku na trovy konania, nie chýbajúcu proporcionalitu aplikácie § 141a OSP okresným súdom [napokon dokazuje to i jeho návrh adresovaný v odvolaní okresnému súdu na prerušenie konania a podanie návrhu podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy]. V konaní o sťažnosti právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 1 ústavy však senát ústavného súdu nie je oprávnený preskúmavať súlad právnych predpisov s ústavou, pretože takýto prieskum je vyhradený plénu ústavného súdu v konaní podľa čl. 125 ods. 1 ústavy. Ústavný súd už viackrát zdôraznil, že účel konania o súlade

právnych predpisov nemožno dosiahnuť v inom type konania (napr. III. ÚS 18/02, III. ÚS 244/04, IV. ÚS 54/08). Argumentácia sťažovateľa o neprimeranosti výšky sumy uloženého preddavku na trovy konania je preto nedôvodná. Okresný súd postupoval pri určovaní výšky preddavku na trovy konania presne v matematicky konštruovaných intenciách § 141a OSP. O konaní v rozpore s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi postupy v súdnom konaní tak v posudzovanom prípade na prvý pohľad nemožno uvažovať. To vylučuje aj ústavne relevantnú súvislosť medzi základným právom sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho právom na spravodlivé súdne konanie a rozhodnutím okresného súdu o sume uloženého preddavku na trovy konania.

3. Ústavný súd napokon považoval za potrebné vysporiadať sa aj s rozhodnutím vo veci sp. zn. I. ÚS 112/2012, v ktorom konštatoval porušenie základného práva na súdnu ochranu súdom pri uložení povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania podľa § 141a OSP.

V prvom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že ťažiskovým dôvodom pre vyhovujúci nález ústavného súdu v uvedenej veci bolo zistenie nedostatočnosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť zaplatiť preddavok na trovy konania. I. senát ústavného súdu konštatoval, že konajúci súd „v danej veci formálno-právne rozhodol aplikujúc ustanovenie § 141a ods. 1 OSP, avšak bez tohto, aby preskúmal a následne odôvodnil naplnenie všetkých jeho atribútov, resp. predpokladov jeho uplatnenia... Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade z napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd sa vôbec nevysporiadal, resp. nezohľadnil a napokon fakticky ani vôbec neskúmal aktuálne majetkové pomery sťažovateľky majúce podstatný vplyv na jej uložení povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Rozhodnutie okresného súdu je založené iba na jeho dohadoch, resp. predpokladoch o majetkových pomeroch sťažovateľky bez akéhokoľvek reálneho skutkového zistenia o týchto skutočnostiach“.

Citovaná zásadná a ústavne významná výhrada I. senátu ústavného súdu v konaní o tu posudzovanej sťažnosti odpadá, keďže okresný súd sa v napadnutom uznesení so zákonnými podmienkami na uloženie povinnosti zaplatiť preddavok na trovy konania vysporiadal v medziach odvolania podaného sťažovateľom. Podstatné časti dôvodov sú

citované v naratívnej časti tohto uznesenia, preto ich ústavný súd nepovažuje za potrebné opätovne rekapitulovať. Napokon, pri analýze prvej sťažnostnej námietky ani nezistil signály o arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti záverov okresného súdu.

Je pravdou, že I. senát ústavného súdu v odôvodnení svojho nálezu konštatoval aj neprimeranosť uloženej výšky preddavku na trovy konania, tá však môže byť podľa názoru III. senátu (ako už bolo uvedené) prvotne výlučným dôsledkom neprimeranosti zákonnej právnej úpravy obsiahnutej v § 141a OSP, ktorú v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vecne skúmať nemožno.

4. Ústavný súd nezistil po predbežnom prerokovaní predloženej sťažnosti žiadne signály spochybňujúce z ústavného hľadiska napadnuté uznesenie okresného súdu, pretože sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Vzhľadom na to bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa predostretými v sťažnostnom petite, ako aj jeho návrhom na dočasné opatrenie

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. novembra 2012